

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ŠIAULIŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Tarybos susirinkimo data: 2022 m. gruodžio 07 d.

Tarybos susirinkimo vieta : posėdis vyko nuotoliniu būdu per internetinę platformą „Zoom“ (Meeting ID: 823 0216 2709).

Sprendimą priėmė Šiaulių regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai: Daiva Bičkienė, Rasa Budrytė, Algimantas Černiauskas, Vytautas Marcinkus, Kristijonas Murauskas, Liutauras Nekrošius, Dalius Puzinas, Vytenis Rudokas.

Susirinkimo pirmininkas: Vytenis Rudokas.

Susirinkimo sekretorė: Dalia Šidlauskienė.

Nusišalinę Tarybos nariai: nebuvo.

Susirinkime dalyvavo kviestiniai asmenys: nebuvo.

Susirinkimo viešojoje dalyje dalyvavę svečiai: Radviliškio rajono savivaldybės Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjas Artūras Valuckas, seniūnijos atstovė, architektas Laimonas Bogušas.

Susirinkime dalyvavo Pareiškėjas: Bendrojo plano rengėjas Kauno technologijos universiteto Architektūros ir statybos instituto, Teritorijų planavimo vadovas – Evaldas Ramanauskas.

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) 2022-11-28 gavo Radviliškio rajono savivaldybės administracijos architektūros ir urbanistikos skyriaus prašymą Šiaulių regioninėje architektų taryboje svarstyti „Radviliškio rajono savivaldybės Baisogalos miestelio bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinius“ (toliau – Projektas).

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Projekto pavadinimas: „Radviliškio rajono savivaldybės Baisogalos miestelio bendrojo plano keitimas“ koncepcija.

Projektuojamo statinio adresas: Radviliškio rajono savivaldybė, Baisogalos seniūnija.

Statinio paskirtis:

Statybos rūšis:

Statinio kategorija:

Projekto stadija: Bendrasis planas, koncepcija.

Projektuotojas: Kauno technologijos universiteto Architektūros ir statybos institutas.

Projekto vadovas: Evaldas Ramanauskas, at. Nr. A1397.

Projekto architektūrinės dalies vadovas:

Projekto užsakovas: Radviliškio rajono savivaldybės administracija.

Projekto svarstymui pateikti dokumentai ir jų priedai: „Radviliškio rajono savivaldybės Baisogalos miestelio bendrojo plano keitimas“ sprendinių byla. Papildoma pateikti 9 priedai – projekto rengimo eigos dokumentai

Svarstymo tikslas: pateikti ekspertų išvadą dėl Baisogalos miestelio bendrojo plano keitimo sprendinių apimančių krašto kelio Nr.144 gretimybės dėl kurių yra kilęs nesutarimas tarp užsakovo ir rangovo.

Sprendimui (išvadai) reikšmingos svarstymo aplinkybės:

Projekto vadovas architektas Evaldas Ramanauskas pristatė projektinius sprendinius.

Įvardintos projekto rengimo aplinkybės ir galiojančio bendrojo plano sprendinių keitimo motyvai. Trumpai apibūdinta miestelio struktūros istorinė raida ir esama būklė bei pagrindiniai bendrojo plano sprendinių teiginiai. Detaliau paaiškinti sprendiniai, patenkantys į krašto kelio gretimybes.

Klausimai, pasisakymai ir vieša diskusija. Užduoti ir viešai aptarti pagrindiniai klausimai:

- Būtinybė keisti galiojantį bendrąjį planą ir ją sąlygojančios priežastys;
- Bendrojo plano keitimo projekto rengimo eiga ir jos metu iškilę klausimai ir nesutarimai tarp užsakovo ir rangovo;
- Konkrečiose teritorijose siūlomų komercinių objektų kompleksų vystymo realumo klausimas;
- Galimų alternatyvų siūlomiesiems sprendiniams nagrinėjimo klausimas;
- Želdynų zonos kūrimo tarp daugiabučių pastatų ir krašto kelio pagrįstumas ir įgyvendinimo realumas;
- Esamų komercinių aptarnavimo objektų miestelyje sklaida ir naujų siūlomų vietų pagrįstumas, bei patekimo kelių į jas racionalumas;
- Transporto srautų organizavimo galimybės krašto kelio ruože.
- Lygiateisiškumo principo taikymas visiems galimiems investuotojams kalbant apie visų krašto kelio ruožo gretimų teritorijų vystymo potencialą.
- Daugiabutės gyvenamosios statybos vystymo poreikis ir tokių teritorijų parinkimo pagrįstumas.
- Erdvinės miestelio urbanistinės struktūros formavimo klausimai.
- Galimybė formuoti universalius, mišrios paskirties reglamentus siekiant išvengti nuolatinio bendrojo plano koregavimo grėsmių.

III. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS ARGUMENTAI

Užsakymas.

1. Nagrinėjimui pateikti bendrojo plano koregavimo sprendiniai krašto kelio gretimybių teritorijose yra vienašališka rangovo pozicija, prieštaraujanti užsakovo nuomonei.
2. Radviliškio rajono savivaldybė nori didesnių lygiateisiškumo principu grindžiamų krašto kelio gretimų teritorijų vystymo galimybių siekiant sukurti potencialą investicijoms, kurios yra būtinos miestelio ekonominio pagrindo vystymui.

Kontekstas.

1. Baisogalos miestelis yra statistiškai nykstantis urbanistinis darinys su mažu vidiniu ekonominiu potencialu.
2. Miestelis turi išskirtinį objektą - dvarą ir komplikotą urbanistinę erdvinę struktūrą.
3. Magistralinis krašto kelias, kertantis Baisogalos miestelio teritoriją, yra objektyvus faktorius, pritraukiantis komercinius aptarnavimo objektus. Tai – realus investicijų ir tolimesnės ekonominės veiklos potencialas.

Sprendiniai.

1. Galima konstatuoti galiojančio bendrojo plano sprendinių tęstinumą ir išliekantį pernelyg akademinį požiūrį kaip siekiamybę viską konkrečiai išspręsti vardan tobulumo. Nepriklausomybės metų praktika parodė, kad tai nepasiteisina, nes ekonominė situacija neprognozuojamai kinta ir bendrojo plano sprendiniai turėtų būti tam pritaikyti.

2. Miestelio dydis leidžia priimti pakankamai detalius sprendinius konkrečiai susiformavusiose teritorijose (senojoje miestelio dalyje), bet ne padrikai susiformavusiose teritorijose, kurių raida priklauso nuo daugelio šiandien neprognozuojamų faktorių. Todėl siūloma funkcinio teritorijų zonavimo struktūra nėra pakankamai nuosekli konkrečiais atvejais, kai yra fragmentuota ir apsiribojanti vieno sklypo masteliu, o ne teritorija. Tai kuria neigiamą praktiką, kai tenka dažnai koreguoti bendrąjį planą.
3. Bendrojo plano keitimo sprendiniuose pasigendama aiškiai išreikštos urbanistinės erdvinės struktūros koncepcijos, kurioje pagrįstai būtų įvertinta krašto kelio įtaka miestelio raidai.
4. Pasigendama aiškios transporto ir pėsčiųjų srautų schemas krašto kelio ruože, bei autorių pozicijos: ar jie kelią traktuoja kaip magistralę, ar kaip miestelio struktūros dalį (miestelio teritorijoje esamas greičio ribojamas iki 50 km/h). Akivaizdus dar vienos jungiamosios sankryžos pietinėje pusėje išvystymo poreikis. Tai leistų aiškiai identifikuoti ekonominį komercinį ruožą tarp dviejų sankirtų suteikiant jam atitinkamus reglamentus.
5. Abejotinas siūlymas vystyti vieną visuomeninį komercinį centrą vieno sklypo pagrindu, neturint konkrečių garantijų realizacijai. Kyla lygių teisių suteikimo verslui klausimas.

IV. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Vertinimui pateikti bendrojo plano sprendiniai, apimantys krašto kelio kontekstą, neatitinka architektūros įstatymo architektūros kokybės kriterijų (11 str.): **urbanistinio integralumo**, atitikties darnaus vystymo principui, vientisos architektūrinės idėjos principui.

Architektūros taryba **nepritaria** pateiktiems bendrojo plano keitimo sprendiniams.

V. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS REKOMENDACIJOS

Atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir išvagas, Šiaulių regiono architektūros taryba projekto autoriams ir užsakovui rekomenduoja:

1. Kartu ieškoti tinkamo susidariusios problemos sprendimo kelio.
2. Akcentuoti krašto kelio segmento svarbą miestelio tolimesnei raidai.
3. Revizuoti krašto kelio gretimybių plėtros sprendinius abiejose pusėse naudojant teritorijos kategoriją, jai suteikiant mišrias funkcinio panaudojimo galimybes, kad būtų išvengta nuolatinio bendrojo plano koregavimo grėsmių. Konkrečių teritorijos dalių panaudojimo sprendinių nustatymą reikėtų perkelti į detaliojo plano stadiją (konkretų sprendimą apginti turėtų vystytojas-investuotojas).
4. Sukurti aiškią krašto kelio ruožo transporto ir pėsčiųjų srautų išvystymo schemą įvertinant galimybę sukurti transporto žiedą (trūkstama jungtis nuo Maironio g. iki Vyšnių g.) ir apibrėžti šio kelio miestelio teritorijoje statusą.

Posėdžio pirmininkas

Vytenis Rudokas

Posėdžio sekretorė

Dalia Šidlauskienė